

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

חנוכה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ב
(תרגום חפשי)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושבעים לבריאה
שנת השישים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לעילוי נשמת

ר' יצחק בי"ר משה ע"ה ז"ס

(מעלבורן, אוסטרליה)

נפטר ליל ש"ק פ' חיי שרה, ז"ך מ"ח ה'תש"ע

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת חוה בת אסתר תחי' ז"ס

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק ומתוך בריאות הנכונה

נדפס ע"י בתם וחתנם

הרה"ת ר' יעקב הכהן זוגתו מרת שושנה שיחיו קונסיפולסקי

ומשפחתם שיחיו

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

חנוכה

נד.

האמור לעיל שייך במיוחד לתקופתנו זו – שהתקוה והאני מאמין בכל יום שיבוא היא ביתר שאת וביתר עז, ועד שנראה במוחש הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקו.

* * *

המצוה שיש לה סגולה מיוחדת לקרב את הגאולה, היא, מצות הצדקה – „גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה”¹.

ומזה מובן שיש להוסיף עוד יותר במצות הצדקה, ומה טוב שההוספה בצדקה תהי' תיכף ומיד, כדי שגם הגאולה (שבאה ע"י מצות הצדקה) תבוא תיכף ומיד.

ובפרט שכיון ש„אין גו' אתנו יודע עד מה”², הרי יתכן שהדבר היחיד שחסר להבאת הגאולה אינו אלא נתינת מטבעות אחדות לצדקה!...

ובלשון הרמב"ם – פס"ד להלכה – „צריך כל אדם שיראה עצמו . . וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב . . עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה”, היינו, שפעולתו של יהודי אחד, מבוגר או ילד, שנותן פרוטה אחת לצדקה, גורמת לו ולכל העולם „תשועה והצלה” דגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחת נר א' דחנוכה תשנ"ב – במעמד „פרסומי ניסא” עולמי)

(1) ב"ב י"ד, א. וראה תניא פל"ז.

(2) תהלים עד, ט.

(3) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

א. „מצות חנוכה – נר איש וביתו”

תנו רבנן¹ מצות חנוכה נר איש וביתו, והמהדרין נר לכל אחד ואחד, והמהדרין מן המהדרין בית שמאי אומרים יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך, ובית הלל אומרים יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך .. פליגי בה תרי אמוראי (=חולקים בכך שני אמוראים) .. חד אמר: טעמא דבית שמאי כנגד ימים הנכנסין, וטעמא דבית הלל כנגד ימים היוצאין. וחד אמר: טעמא דבית שמאי כנגד פרי החג, וטעמא דבית הלל דמעלין בקודש ואין מורידין.

מן הניסוח „פליגי” בה תרי אמוראי” נראה להבין בפשטות, שהמחלוקת בין שני האמוראים איננה רק לגבי הטעמים של בית שמאי ובית הלל, אלא יש לכך השלכה גם על ההלכה.

ואכן כך מוסבר בכמה ספרים ופוסקים³ שהמחלוקת בין הרמב"ם⁴ לבין בעלי ה„תוספות”⁵

– אם, כדעת ה„תוספות”, „מהדרין מן המהדרין” היא תוספת רק על הענין של „נר איש וביתו”, שה„מהדרין מן המהדרין” מדליקים בלילה השני של חנוכה שני נרות עבור כל בני הבית ביחד, או, כדעת הרמב"ם, שהכוונה היא להוספה גם על ה„מהדרין נר לכל אחד ואחד”, ש„המהדרין מן המהדרין”, הרי בנוסף להדלקת „נר לכל אחד ואחד”, הם נוהגים גם באופן של „מוסיף והולך”, או „פוחת והולך”, במספר הנרות עבור כל אחד מבני הבית – שמחלוקת זו תלויה בשתי הדעות של האמוראים שלעיל:

לפי הדעה הראשונה, „שטעמא דבית שמאי כנגד ימים הנכנסין וטעמא דבית הלל כנגד ימים היוצאין”, אין מדליקים עבור כל אחד מבני הבית בנפרד, אלא רק „נר איש וביתו”, כדי שיהא ניכר שמספר הנרות הוא כנגד הימים – נכנסין או יוצאין, ולא משום שיש פחות או יותר בני בית⁶.

ואילו לפי הדעה השניה, ש„טעמא דבית שמאי כנגד פרי החג וטעמא דבית הלל דמעלין בקודש ואין מורידין”, אין צורך להבחין במספר הימים לפי מספר הנרות, ולפי טעם זה מוסיפים ה„מהדרין מן המהדרין” גם על ה„מהדרין” נר לכל אחד ואחד.

אך אפשר לומר שההבדל להלכה בין שני הטעמים הללו איננו רק כיצד להסביר את הדין של „מהדרין מן המהדרין”, לפי ה„תוספות” או הרמב"ם, כי אם גם לפי

(1) שבת כא, ב. – לאחר זמן י"ל אנציקלופדי' תלמודית כרך טז (ירושלים תש"ז), ושם בערך חנוכה הובאה שקו"ט כו' בכמה ענינים דלקמן. וש"נ.

(2) בשאלות סוף שאלתא כו (שלפנינו) ליתא הלשון „פליגי”. ושם עוד שינויים. אבל ראה שאלות דפוס ירושלים (תשכ"א) שאלתא כו. וראה הלשון ברי"ף ורא"ש שם. ובמס' ספרים פ"כ ה"ה: נרות כב"ה משום מעלין בקודש ולא מורידין ענין ימים היוצאין. וראה לקמן הערה 19.

(3) ס' הנותן אמרי שפר (למהראנ"ח) פ' וישב – הובא בברכ"י או"ח רסתרע"א. פרי"ח וביאורי הגר"א שם.

(4) הל' חנוכה רפ"ד.

(5) שבת שם ד"ה והמהדרין.

(6) כבתוס' שם שכתבו „דאיכא היכרא כשמוסיף והולך או מחסר שהוא כנגד ימים הנכנסים או היוצאים”.

„פרסומי ניסא“, צו מפרסם זיין באַ זיך און ביי אנדערע, ובכל מקום ומקום – די נסים וואָס דער אויבערשטער טוט מיט אונז, וויסנדיק אַז דערמיט איז פאַרבונדן די גאולה האמיתית והשלימה!

(משיחות ש"פ וישב, כ"ג כסלו, מבה"ח טבת תשנ"ב)

●

דובר פעמים רבות לאחרונה, ובפרט בזמן האחרון, כי על פי כל הסימנים, הרי דורנו הוא הדור האחרון של הגלות, וממילא הדור הראשון של הגאולה, שהלא כבר סיימו את כל עניני העבודה וכבר עומדים מוכנים לגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש.

...על פי המדובר לעיל (וכמה פעמים), שלפי כל הסימנים, כבר סיימו את כל הברורים, הרי מובן מדוע נמצאים אנו כבר בזמן הגאולה.

* * *

ועוד והוא העיקר: ההכרה וההודאה ונתינת השבח לה' על הניסים שהוא עושה, נוסף על היותם ענין של הכרת טובה – ה"ז גם נוגע לביאת משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה, כפי שהגמ' אומרת: "ביקש הקב"ה לעשות חזקי' משיח... אמרה מידת הדין לפני הקב"ה... חזקי' שעשית לו כל הניסים הללו (שניצל מסנחריב ונתרפא מחליו) ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח".

על פי זה מובן בעניננו, שפרסומי ניסא של הניסים שעושה הקב"ה בזמננו, הרי זה נוגע להבאת הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

ומזה – הוראה עיקרית:

מאחר שנמצאים כבר לאחר (סיום) כל הענינים, והגאולה עדיין לא באה – דבר נכון ביותר הוא לעסוק בענין של "פרסומי ניסא", לפרסם לעצמו ולזולתו, ובכל מקום ומקום – את הניסים שהקב"ה עושה עמנו, מתוך ידיעה שבוה קשורה הגאולה האמיתית והשלימה!

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מנהגנו – כפי שפוסק הרמ"א⁷, "וכן המנהג פשוט", שכל אחד מבני הבית מדליק נרות חנוכה ומוסיף והולך – גם בכך יש הבדל בהלכה למעשה בין שני הטעמים⁸, כפי שיוסבר להלן.

ב. ההשלכות של מחלוקת האמוראים שלעיל על ההלכה למעשה לפי מנהגנו

כאשר הדליק אדם בלילה השני נר אחד בלבד, מאיזו סיבה שהיא, יש להסתפק, כמה נרות עליו להדליק בלילה השלישי:

לפי הדעה הראשונה, ש"טעמא דבית הלל כנגד ימים היוצאין", מובן בפשטות, שעליו להדליק שלושה נרות כנגד הימים היוצאין. אך לפי הדעה השנייה, ש"טעמא דבית הלל דמעלין בקודש ואין מורידין", די בכך אם ידליק רק שני נרות, כי גם אז יקיים את ההידור של "מעלין בקודש ואין מורידין".

הבדל זה הוא רק במקרה של "בדיעבד", כאשר לא קיימו לפני כן את המצוה בהידור. אך קיים הבדל בהלכה למעשה גם כאשר קיימו בלילות הקודמים את מצות נר חנוכה באופן של "מהדרין מן המהדרין":

כאשר יש לאדם שמן וכדומה המספיק רק לשני נרות בלילה השלישי של חנוכה – כמה נרות ידליק? לפי הדעה הראשונה יוצא, לכאורה, שמשום שבין כך ובין כך אין בידו לקיים את המצוה, כנגד ימים

(7) סי' תרע"א ס"ב.

(8) ראה גם שפת אמת שבת שם שקו"ט בהנפק"מ בין ב' המ"ז.

(9) ראה גם צפע"ג מהד"ת נט, א (נעתק בצפע"ג כללי התהומ"צ ערך חנוכה).

היוצאין¹⁰, בהדלקת נר אחד כדי לקיים את עיקר המצוה, "נר איש וביתו", כי באמצעות הוספת עוד נר לא יתוסף בהידור המצוה, כי אין בידו נרות, כנגד ימים היוצאין¹¹.

ואילו לפי הדעה השנייה ש"טעמא דבית הלל דמעלין בקודש ואין מורידין" עליו להדליק שני נרות. אמנם אין הוא מקיים בכך את ההידור בשלימות – אין הוא נוהג באופן של "מעלין בקודש" – אך הוא מקיים לפחות את "ואין מורידין". הוא איננו מדליק פחות משני הנרות אשר הדליק בלילה השני¹².

ג. חפצא או גברא

ביתר עומק יש לומר, שיש הבדל בין שני הדעות לגבי מהות הקשר שבין "מהדרין מן המהדרין" לבין "מצות נר חנוכה":

ההבדל ביניהם בפשטות הוא: לפי הדעה הראשונה קשורים הטעמים של בית שמאי ובית הלל לימי החנוכה – כנגד הימים הנכנסין וכנגד הימים היוצאין. ואילו לפי הדעה השנייה, קשורים הטעמים לענין "צדדי" – פרי החג, והנהגת האדם בקודש. במילים אחרות: א) זוהי חובה החלה על ה"גברא": בכך שהוא מוסיף והולך בכל

(10) ויתרה מזה י"ל דאסור להדליק שנים – דמביא אחרים לידי תקלה במספר הנרות שידליקו.

(11) ולדעת הכתב סופר (שור"ת או"ח סק"ה) אסור לגרוע מן המניין דלילה זה. ע"ש.

(12) וגם להדיעות דצ"ל מעלין דוקא אבל, בשוין נמי אסור" (ר"ן למגילה כו, א. מאירי שם. דיעה הראשונה בשו"ע או"ח סקנ"ג ס"ד) – הרי בנדו"ד שאי אפשר לו להעלות, ולאידך – מחוייב בהדלקת נ"ח (משא"כ גבי ס"ת שבמגילה שם כו, א), פשוט שטוב יותר להדליק ב' נרות (בשו"ה ללילה שלפנ"ו) מלהוריד ממש. – ועצ"ע בליל ד' ויש לו רק לשני נרות.

לילה במספר הנרות, או פוחת והולך לפי דעת בית שמאי, נוסף הידור בקיום המצוה של האדם, אך הנרות שהוא מוסיף הם בבחינת „רשות”¹³.

(ב) זהו פרט ודין במצוה עצמה¹⁴, הנרות נעשים „חפצא דמצוה”¹⁵ של מצות נר חנוכה¹⁶.

והמפרשים מציינים הבדל בהלכה למעשה בין שני הסברים אלו: כאשר הביאו לאדם את הנרות הנוספים לאחר שברך על הנר הראשון, האם עליו לברך על הנרות של ההידור, וכפי שידועה מחלוקת האחרונים בכך¹⁷.

וזהו ההבדל בין שתי הדעות:

לפי הדעה הראשונה, ש„טעמא דבית שמאי כנגד הימים הנכנסין וטעמא דבית

הלל כנגד הימים היוצאין” – שזהו טעם הקשור לימי החנוכה ולנס חנוכה, שעליו תקנו את מצות נר חנוכה – הרי הנרות שמוסיפים בכל יום הם חלק מחנוכה וממצות נר חנוכה, הנרות הם נרות מצוה של חנוכה, וכפי שמובן גם בפשטות, שעל ידי הוספה בנרות מתפרסם כיצד בכל יום נוסף משהו בנס הנרות¹⁸.

ואילו לפי הדעה השניה, ש„טעמא דבית שמאי כנגד פרי החג וטעמא דבית הלל דמעלין בקודש ואין מורדין” – שאלה טעמים אשר אינם קשורים לימי החנוכה ולנס חנוכה¹⁹ – הרי „מהדרין מן המהדרין” היא תוספת והידור רק בדרכו של „גברא” באופן כללי – שהאדם יהיה מעלה בקודש וכו’²⁰, אך לא ב„חפצא” של המצוה.

(13) לשון הרמ”א מדרכי משה סי’ תרעד (מהגמ’). ביאורי הגר”א סתרע”ו סי”ה.

(14) וי”ל דזהו החילוק בין „מהדרין” או „מצוה מן המובחר”, „מהדרין” מדבר בהגברא, ו„מצוה מן המובחר” – בהחפצא. ועפ”י תומתק הוספת הרמב”ם שם, „המהדר יתר על זה ועושה מצוה מן המובחר כו”.

(15) ולהעיר שבטור וש”ע שם (סתרע”א סי”ב) לא הובא שיש „מצות נ”ח” ויש „מהדרין כו”. ומפשטות הלשון „כמה נרות מדליק בלילה הראשון מדליק אחד מכאן ואילך מוסיף והולך כו” משמע, דההוספה נעשית חלק מגוף המצוה, וראה הערה 17.

(16) מלשון הרמ”א (סי’ תרעד”א סי”א), דעיקר מצותו אינו אלא נר אחד והשאר אינו למצוה כ”כ – אין הכרח דס”ל שההידור הוא רק במעשה הגברא ושאר הנרות הם מעין „רשות” – שהרי כותב „כ”כ” (ובפרט שלא כתב כלשונו בד”מ מהגמ’ „רשות” (הג”ל הערה 13)), כ”א שגם הם נעשים חלק מהמצוה, אלא שבזה אפשר ב’ אופנים: (א) דחל עליהם שם המצוה ומ”מ אינם כעיקר מצותו (ואין מברכין עליהן בפ”ע?). (ב) דנעשים כעיקר המצוה. וראה בהמצוין בהערה הבאה.

(17) ראה אנציקלופדיא שם ע’ ערב. וש”נ. אלא שבכמה אחרונים (ש”נ) הסברא לא לברך על הידור מצוה הוא (גם) מצד מעשה הגברא, „היכן צונו דלא הוה רק למהדרין” (לשון הפרמ”ג א”א ר”ס תרעו). וראה ביאורי הגר”א (שבהערה 13).

(18) ראה פנ”י שבת שם ד”ה פליגי בה. שו”ת גליא מסכת אור”ח סי”ז. וראה לשון הלבוש שם סתרע”א סי”ב. ולהעיר מלשון הר”ף: לשנה אחרת קבעו ח’ ימים טובים כו’ והלכך מברכין אגיסא כל יומא ויומא כו’ הואיל ובכל יום ויום הו’ הנס מתחדש באותו פח של שמן (וראה גם הלשון בב”י סי’ תרע”ב ד”ה ומ”ש „מתשובה אשכנזית”). אבל ע”פ מש”כ בביאורי הגר”א הנ”ל (הערה 3) דדעת הר”ף היא כמ”ד הב’ מדהביא מימרא דרבב”ה אר”י שני זקנים כו’ ומסקנא דב’ זקנים היא כמ”ד מעלין בקודש, מובן דלדעתו הוספת הנרות אינה מוסיפה בהנס בכ”י (כבפנ”י כו’ הנ”ל), וא”כ הנרות הנוספים אינם מגוף המצוה כ”א רק מצד המצוה דמהדרין (מעלין בקודש) שעל הגברא (ראה לשון הב”י שם. ולהעיר מצפ”ע”נ שם).

(19) בשו”ת גליא מסכת (וראה גם פנ”י) שם ועוד דב’ הטעמים צריכים ול”ז, דגם למ”ד כנגד פרי החג ומעלין בקודש כו’ צריך להטעם כנגד ימים היוצאין או הנכנסין. וכן משמע במס’ סופרים (הג”ל הערה 2). אבל זהו רק לקבוע מספר הנרות, משא”כ בנוגע לתוכן ההידור – „עיקר טעמיהו על פי פרי החג ומעלין בקודש .. אין ענין פלוגתתן נוגע ונובע מקורו מיסוד ושורש נס של חנוכה” (שו”ת שם). ואכ”מ.

(20) ראה חזק”ג מהר”ל שבת שם: מ”מ מצד האדם מתעלה האדם ביתרון של קדושה יותר ולפיכך כו’. וראה מ”ש בספרו נר מצוה ד”ה ת”ר נר חנוכה (ע’ כא ואילך).

נג.

מ’האָט גערעדט מערערע מאָל לאחרונה און בפרט אין דער לעצטער צייט, אַז לויט אַלע סימנים איז אונזער דור דער לעצטער דור פון גלות ובמילא דער ערשטער דור פון גאולה, וואָרום מ’האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה און מ’שטייט שוין גרייט צו דער גאולה האמיתית והשלימה ע”י משיח צדקנו ותיכף ומיד ממש.

... ע”פ המדובר לעיל (וכמה פעמים), אַז לויט אַלע סימנים האָט מען שוין פאַרענדיקט אַלע בירורים, איז מובן פאַרוואָס מ’האָלט שוין באַ דער גאולה.

* * *

ועוד והוא העיקר: די הכרה והודאה ונתינת שבח לה’ אויף די נסים וואָס ער טוט, איז נוסף אויף אַן ענין של הכרת טובה – איז דאָס נוגע צו ביאת משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה, ווי די גמרא זאָגט: „ביקש הקב”ה לעשות חזקי’ משיח . . אמרה מדת הדין לפני הקב”ה . . חזקי’ שעשית לו כל הנסים הללו (שניצל מסנחריב ונתרפא מחליו) ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח”.

עפ”י איז מובן בעניננו, אַז פרסומי ניסא פון די נסים וואָס דער אויבערשטער טוט בזמננו – איז נוגע צו ברענגען די גאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

דערפון האָט מען אַרויס אַ הוראה עיקרית:

וויבאלד מ’האָלט שוין נאָך אַלע ענינים, און די גאולה איז נאָך ניט געקומען – איז אַ דבר נכון ביותר צו טאָן אין דעם ענין פון

(1) סנהדרין צד, א.

(2) פרש”י שם.

ד. טעמי הדעה השניה אינם קשורים לחנוכה

ה. ההבדל בהלכה למעשה במקרה אחר

לפי הסבר זה של המחלוקת, מובן, שההשלכה השניה לגבי ההלכה למעשה, המוזכרת לעיל בסעיף ב' – כאשר יש לאדם רק שני נרות בלילה השלישי של חנוכה, האם ידליק נר אחד או שנים – איננה הכרחית.

גם לפי הדעה ש„טעמא דבית הלל כנגד ימים היוצאין“ עליו להדליק בלילה השלישי שני נרות אם אין בידיו שמן לשלושה – כי למרות שלא יקיים את שלימות ההידור הדרוש בלילה השלישי, בכל זאת הוא ידליק לפחות כנגד חלק מן הימים היוצאים, כי על ידי כך הוא מוסיף בעצם המצוה, נרות החנוכה מושלמים אצלו יותר, ואינם מפרסמים רק את עיקר נס הנרות, אלא גם את ההוספה בנס יחסית ליום הראשון²⁴,

אלא יהיה הבדל בהלכה למעשה במקרה שאין בידו די שמן כדי לקיים אפילו את ההידור של היום הקודם – כגון אילו יש בידו בלילה השמיני פחות משבעה נרות –

וההבדל למעשה הוא באופן הפוך מן הנאמר לעיל:

לפי הדעה הראשונה „כנגד ימים היוצאין“, כיון שזהו חלק מגוף המצוה של חנוכה עליו להדליק כל מה שבידו, כדי להוסיף ככל יכולתו במצות נר חנוכה, כדלעיל.

אך לפי הדעה השניה, ש„טעמא דבית הלל דמעלין בקודש ואין מורידין“ –

לפי זה ניתן להבין את ההדגשה וההרחבה בפירושו של רש"י על סוגיה זו, ואלה דבריו: פרי החג, מתמעטין והולכים בקרבנות דפרשת פינחס. מעלין בקודש ואין מורידין מקרא ילפינן לה (=נלמד מפרסום) במנחות בפרק שתי הלחם²¹.

לכאורה, אין מובנת ההרחבה „בקרבנות דפרשת פינחס“²², ומדוע חשוב לציין ש„מעלין בקודש...“ (א) נלמד מ„קרא“²³, (ב) שלימוד זה הוא „במנחות בפרק שתי הלחם“?

ויש לומר – רש"י מדגיש שלפי דעה זו אין הטעמים של בית שמאי ובית הלל קשורים לחנוכה ולנס חנוכה.

„פרי החג מתמעטין והולכים בקרבנות דפרשת פינחס“ – לכך אין כלל קשר עם חנוכה. „מעלין בקודש ואין מורידין מקרא ילפינן לה במנחות בפרק שתי הלחם“ זהו (א) לימוד והוראה בתורה שבכתב, בעוד אשר כל ענין החנוכה הוא מדברי סופרים, (ב) לימוד זה הוא „במנחות בפרק שתי הלחם“ – זוהי הוראה כללית לגבי הענינים הנדונים במנחות, ללא קשר לחנוכה.

(21) צט, א.

(22) בפשטות י"ל דבא להדגיש למתמעטים והולכים בקרבנות, היינו דמצינו הענין דפוחת והולך בקודש (ראה חזקוני מהרש"א שם. פנ"י שם. ועוד), אבל עדיין צריכה ביאור ההוספה „דפרשת פינחס“.

(23) ואולי י"ל דרש"י בא לפרש שיש בזה חיוב ומה"ת [ולא כבברכות כח, א: גמירי מעלין כו'] (וראה ירושלמי בכורים פ"ג ה"ג: שמעתי שמעלין כו'). וראה שד"ח כללים מערכת מ"ם כלל קצד. מאסף לכל המנחות א"ח סכ"ה סק"ב – הדיעות בכמה פרטים בזה]. ועפ"ז מתורצת קושיית הפוסקים (הג"ל הערה 17) דאין לברך על הידור.

(24) ואין לבטל ודאי זה מפני חשש תקלה לאחרים (דלעיל הערה 10).

בי"ט כסלו דשנה זו מלאו קצ"ב שנה להגאולה די"ט כסלו בפעם הראשונה (ה'תקנ"ט–ה'תנש"א), שמספר קצ"ב הוא (א) אותיות „קבץ“, שמרמז שכבר נסתיימה¹¹ העבודה דזמן הגלות בקיבוץ ואסיפת הניצוצות (שבשביל זה הגלה הקב"ה את ישראל לבין האומות) שבכל העולם כולו (עם כל פרטי השינויים שבהם – קבץ שנה, מלשון שינוי, שכוללת כל השינויים האפשריים), וגם (ב) „קצב“ – מלשון קצבה והפסק, ו„קצב שנה“, קצבת זמן, היינו, שכבר נפסק ונקצב ונסתיים הזמן (וכל עניני העבודה שפעלו בזמן זה) דהפצת המעיינות חוצה שהתחיל בי"ט כסלו לפני קצ"ב שנה, ומוכנים כבר לקיום ההבטחה שכשיפוצו מעינותיך חוצה אתי מר דא מלכא משיחא.

וזהו א' הטעמים להדפסת ספר התניא (תושב"כ¹² דתורת חסידות חב"ד) בהוצאה חדשה (ובפורמט גדול) וחלוקתו לכאור"א מהאנשים והנשים והטף בקשר ובשייכות ל„חג הגאולה י"ט כסלו קצב שנה“¹³ – כדי להדגיש בפועל ובגלוי לעיני בשר שלימות העבודה דיפוצו מעינותיך חוצה במשך קצב שנה, סוף זמן הגלות, „קץ הימים“ („קץ דשמאלא“, סוף הגלות), ותיכף ומיד באים ל„קץ הימין“ (קץ הגאולה).

(משיחות ש"פ וישב, כ"א כסלו תנש"א)

(10) „קבץ“ – לשון עבר, ולא „קובץ“ (בתוספת וא"ו) בלשון הווה (שיכול להמשך עוד ו' חדשים).

(11) עבוה"ק ח"ד פ"ט. אוה"ת מקץ שלח, סע"ב. ועוד.

(12) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ע' רסא ואילך. וש"נ.

(13) כפי שנדפס ע"ג השער דספר התניא.

(14) ראה זח"א נד, סע"א. ר"פ מקץ. איכ"ר פ"ב, ו – הובא ונת' באוה"ת ר"פ מקץ.

שהתוספת בנרות איננה קשורה לעצם אם הוא יוסיף על עיקר המצוה, עלול המצוה של נרות חנוכה – יוצא, שעליו להיווצר מצב שהוא עובר על „ואין להדליק רק „נר איש וביתו“, ולקיים את מורידין“. אך לא כן אם יקיים ביום זה את עיקר המצוה כתיקונה – „נר איש וביתו“.

(משיחת מוצש"ק פר' מקץ תשל"ט)

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

לְעוֹלָם וָעֶד

הוספה

בשורת הגאולה

ח.

„אלה תולדות יעקב יוסף" – רומז על ההוספה בהתגלות והפצת תורת חסידות חב"ד ע"י רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו של רבינו הזקן, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יוסף שבדורנו, שאצלו היתה הדגשה מיוחדת בהענין ד"יוסף ה' לי בן אחר"י², לעשות מ"אחר" „בן"י, ובהדגשה יתירה בבואו לחצי כדור התחתון (ע"ד ובדוגמת ירידת יוסף למצרים), שע"י נעשה הגילוי דתורת החסידות (ביחד עם הפצת התורה והיהדות) בכל העולם כולו, גם בתחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ובזה ניתוסף עוד יותר באופן ד"פרצת עליך פרץ" – במשך הארבעים שנה שבהם „קאי איניש אדעת' דרבי"י⁵, באופן ד"לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" – שהפצת המעיינות חוצה נעשית באופן ד"ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה"⁷, עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל, פריצת כל הגדרים, שלכן, מוכנים כבר לביאת משיח צדקנו, „פרץ זה משיח, שנאמר⁸ עלה הפורץ לפניהם".

* * *

(1) וישב לו, ב.

(2) ויצא ל, כד.

(3) ראה אודות עה"פ.

(4) וישב לח, כט.

(5) ע"ז ה, רע"ב.

(6) תבוא כט, ג.

(7) ויצא כח, יד.

(8) מיכה ב, יג.

(9) אגדת בראשית ספס"ג. וראה גם ב"ר ספפ"ה (ובפרש"י): „זה רבה על כל הפריצים ממך יעמוד (משיח שנאמר בו) עלה הפורץ לפניהם".